

Tarık Tufan

— *Düŕerken*

Türk
Edebiyatı
—
Roman

DK

Tarık Tufan, 1973'te İstanbul'da doğdu. Kabataş Erkek Lisesi'nden mezun olduktan sonra üniversite eğitimini İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe bölümünde yaptı. Marmara Üniversitesi Orta Doğu ve İslam Ülkeleri Araştırmaları Enstitüsü'nde Sosyoloji alanında yüksek lisansını tamamladı. Radyo ve televizyonlarda kültür-sanat alanında programlar gerçekleştirdi. İlk kitabı *Kekeme Çocuklar Korosu* 2000'de yayımlandı. Ardından *Kraliçenin Pireleri* (2002), *Ve Sen Kuş Olur Gidersin* (2004), *Hayal Meyal* (2007), *Bir Adam Girdi Şehre Koşarak* (2010), *Şanzelize Düğün Salonu* (2015), *Beni Onlara Verme* (2017), *Düşerken* (2018), *Kaybolan* (2020) ve *Geç Kalan* (2021) yayımlandı. Romanlarının yanı sıra belgesel ve kurmaca film senaryoları yazmaya devam eden Tufan, *Uzak İhtimal* filmiyle 2009'da İstanbul Film Festivali'nde, *Yozgat Blues* filmiyle 2013'te Adana Altın Koza Film Festivali'nde "En İyi Senaryo" ödüllerini kazandı. Yazdıkları çeşitli dillere çevrildi. Edebiyat dergilerinde öyküleri yayımlanıyor.

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Ve Sen Kuş Olur Gidersin
Şanzelize Dügün Salonu
Kraliçenin Pireleri
Hayal Meyal
Kaybolan
Beni Onlara Verme
Bir Adam Girdi Şehre Koşarak
Geç Kalan
Kekeme Çocuklar Korosu

DÜŞERKEN

Yazan: Tarık Tufan
Editör: Senem Kale

Yayın hakları: © 2022 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.
Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Profil Kitap / 2018

Doğan Kitap'ta 1. baskı / Kasım 2022 / ISBN 978-625-8215-54-0

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Gökçen Yanlı Atmaca

Sayfa uygulama: Yasemin Çatal

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kâğıt San. Tic. Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 45464

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Düŕerken

Tarık Tufan

“Bu belki onu tüketebilirdi; fakat bu kadar güzel bir şeyin içinde onunla beraber tükenmek mukadderse bundan ne diye kaçmalıydı?”

Mahur Beste, Ahmet Hamdi Tanpınar

“Sen ve yağmur
Başa dönemezsiniz.”

Of Not Being A Jew, İsmet Özel

Bir

İnsanın en ölümcül yarası, içinde anbean büyüyen gitme hevesidir, İshak henüz bilmiyordu. Ölmekle gitmek aynı şey; ne ölenlerin ne de kalbindeki ıstırap verici ağrı dinmek bilmediği için uzaklara gidenlerin geri döndüğünü bu dünyada gören oldu. İshak bunu bilseydi yine de gider miydi, orası meçhul. Uzun uzun düşündükten sonra mı evden ayrılmaya niyet etti, yoksa ansızın mı aklına düştü bu fikir, orası da meçhul. Bir sabah kimselere bir şey söylemeden, göç vaktini kaçırmış, suskun, yorgun ve kederli bir kırlangıç gibi alıp başını uzaklaştı. Biraz daha bekleyseydi kanatlarında o dermanı bulamayacaktı. Umut niyetine sırtında taşıdığı bir çift kanat, zaman geçtikçe zayıflayacak, gitgide çürüyecek ve ruhunu zehirleyen bir belaya dönüşecekti. Uzunca bir süre doğru zamanın gelmediğini düşünmüştü muhtemelen. Oysa gidenler her daim geç kalmıştır. Gitmek derdine bir kez düşen için artık kalmak da yaradır, İshak belki de sadece bunu biliyordu.

Evini ve ailesini terk ettiği o çetrefilli, o boğucu sabahın ilk saatlerinde yayınlanan bütün haber bültenlerinde, İstanbul'da son yetmiş yılın en sıcak gününün yaşanacağı söyleniyordu. Kuşkusuz, o gün memlekette konuşmaya değer başka havadisler de olmuştu ama Kurtuluş'un Cin Deresi Mahallesi'nde oturanlar için en mühim hadise, iki çocuk babası sıhhi tesisatçı İshak'ın bilinen hiçbir sebep yokken birdenbire ortadan kaybolmasıydı. Neden gittiğine kimse bir anlam veremiyordu. Yalnız başına gitmemişti İshak, yanında genç bir kadın vardı. Bu pek çok şeyi açıklıyordu ama kadının kim olduğu ortaya çıkınca daha büyük

bir merak sardı mahalleyi. Kafalarında kurdukları hikâyede tamamlayamadıkları bir şeyler kalıyordu.

İshak, üst katlarında oturan –apartman sahibi fazladan üç kuruş daha para kazanabilmek için belediyeden izinsiz, kaçak olarak iki odalı bir çatı katı yaptırmıştı–, güzel sanatların resim bölümünden mezun olduktan kısa bir süre sonra Beyoğlu’ndaki, Nişantaşı’ndaki galerilerde tabloları sergilenmeye başlayan, sanat çevrelerinde dolanan söylentilere bakılırsa eserleri ileride kıymetlenme ihtimali hayli yüksek olan o genç ressam kadınla gitmişti. Son yıllarda mahalleye musallat olmaya başlayan, mahallelinin deyişiyle tuhaf görünüşlü tiplerden biri olan Jülide’yle.

Kurtuluş sakinleri, semtlerinde bir anda çoğalan, kendilerine benzemeyen bu insanların nereden peydahlandığını birbirlerine sorup duruyorlardı. Ahalinin bir kısmı mahallenin eski güzelliğini kaybettiğinden mustarıptı; ekseriyeti, yeni gelenlere dairelerini ederinin çok üzerinde kiraya verme imkânı bulduğu için umuma açık mekânlarda bu dönüşümden şikâyetçiymiş gibi konuşsa da, içten içe son derece memnun oluyordu. Herkesin gözü, komşularının kiracılardan aldığı paranın üzerindeydi. Daha fazla kazanabilme ihtimali iştahlarını sürekli artırdığı için bir türlü tatmin olmuyor, havadan sudan bahanelerle kiracılarından para koparmaya çalışıyorlardı. Sadece ev sahipleri değil, kahvehane işletenlerin de akıllarında olan tek şey, mekânlarını yenileyip kafeye çevirmek ve böylece daha çok para kazanabilmektir. Manavlar tezgâhlarındaki meyve ve sebzelerin üzerine organik etiketi koymaya çoktan başlamıştı bile.

“Bunlar çok geçmeden huzurumuzu kaçıracak” diye ortalığa fitne saçanlar bu kaçış hikâyesini nimet bildiler, haberi duymayan kalmasın diye bire bin katarak her yana yaydılar, haklılıklarına bahane bulmuş bir kibir içinde, kurumlanarak yürümeye başladılar.

Birlikte kaçtıkları ilk anda anlaşılamadı. Önce İshak’ın gittiği ortaya çıktı. Ardından aynı semtte yaşayan, sözüne güvenilir iki kişi

İshak'ın yanında bir kadın gördüklerini söyleyince, gitgide büyüyen tantanalı merakın içine Jülide de dahil oldu.

Görenlerin sonradan anlattıklarına göre İshak, Jülide'yi de yanına alıp, sağındaki solundaki çizikleri, masraf olmasın diye yağlıboya ve ince bir fırçayla kendisinin boyadığı, ara ara marş basmadığı için komşu esnafın arkadan itmek zorunda kaldığı beyaz Kartal SLX arabasına binip hızlıca hareket etmişti semtin dar sokaklarında.

Duyanlar, kendilerine yakıştıramadıklarından olsa gerek, inanmakta güçlük çekiyorlardı. Kaçakların aynı apartmanda oturmalarından başka en küçük bir ortak noktaları yoktu ve üstüne üstlük Jülide az kelimeyle hayatını sürdürdüğünden, apartmandaki varlığı, ancak kırk yılda bir evine misafir gelen yine kendisi gibi tuhaf görünümlü bir iki erkek ve kadının kapıdan girmesiyle hatırlanıyordu. O yüzden İshak bir anda ortadan kaybolunca kimsenin aklına Jülide gelmedi.

Kelimelere ihtiyaç duymadan ve neredeyse hiç ortalıkta görünmeden yaşamayı öğrenebilmiş kadınlardan biriydi Jülide. Yüzü de kalbi kadar saklı kadınlardan. Var ama yok, orada ama değil, yakın gibi ama uzak; yalnızca çok gerektiği anlarda, neredeyse susacakmış gibi, söylediği her kelimenin ardından, konuşmaktan tam o anda vazgeçecekmiş gibi, ağzından çıkan her söz birazdan geri dönüp kendi boğazına sarılacakmış gibi tereddüt içinde konuşanlardan. Anlatmaya dair bütün inancını yitirmişlerden. Her an kaybolmanın kenarında bekleyenlerden. Yanı başından hiç eksilmeyen o ürpertici, o uğursuz, o ayartıcı, o yoldan çıkarıcı boşluğa kendini bıraktı bırakacak gibi duran kadınlardan. Kapkara ve dokunaklı yokluğunu, akıl çelen uçurumlarını, gitgide ağırlaşan düşüşlerini, ölçüsü belirsiz bir cinnet marazını yanında taşıyanlardan. Sır sahibi. Sır sahibi olduğu için de zifirî suskun.

Hayatın o yorucu hengâmesine, taşıması meşakkat isteyen gamlı yüküne uzaktan bakıp da hiç değmeden yaşamayı hayal ediyordu Jülide. En azından bir süredir böyle yaşayabilmek için

yakın çevresinden uzaklaşmıştı. Sanki hayata bir kere dokunmuş, dokunduğu o kısacık anda, üzerinde derin, acıtan bir iz kalmış, sonra zaman geçmiş ama acısı geçmemiş, zamanın iyileştirici marifetinden de umudunu kesmiş, aklına gelen her şeyi denemiş ama bir türlü geçmemiş, bir türlü geçmemiş, bir türlü... Artık geçeceğine dair bütün beklentisini kaybetmiş, o andan itibaren bir daha hayata dokunmaya cesaret edememişti. Eza sahibi. Eza sahibinin olduğu için de yüzü ince hastalığa tutulmuş gibi solgun, gözlerinin ferisi sönmüş.

Belki zaman içinde birine –mutlaka çok sevdiği biri olmalı– söylemeye cesaret etmiş, belli ki daha fazla tutamamış içindekileri, gönlü taşmış, kendini uzun uzun anlatmış ve sonra karşısındakine bakıp hiçbir şey değişmediğini, onun küçücük bir merhametini bile celp edemediğini görünce, yaşadığı büyük hayal kırıklığının da etkisiyle bir daha kimseye bir şey anlatmaya gerek duymamış gibiydi Jülide. Üzeri karalandıkça karalanmış, çözilemeyince bir kenara fırlatılmış bulmaca gibi. Eski bir tren garının emanet odasında kalmış, ne zamandır orada durduğu belli olmayan, üzeri tozlu, ecnebi malı, hakiki deriden yapılmış kıymetli bir çanta gibi. Yapraklarının yarısı koparılmış, kalan yarısı sararmış, eski yıllardan kalma bir takvim gibi. Hep yüreği ağzında. Tasa sahibi. Tasa sahibi olduğu için de her vakit elleri soğuk.

Jülide'nin eve ne zaman girip çıktığını apartmanda pek gören olmuyordu. İshak'ın karısı Nurten birkaç defa merakına yenik düşüp pencerenin başında genç kadının gelişi gidişini gözetlemişti ama aradan saatler geçip de bir türlü göremeyince pes edip beklemekten vazgeçmişti. Sonra yokluğuna alıştı bütün mahalleli; görünmez olmasına. Bazı anlarda, kulaklarına dolan incecik uğultu, gözlerine çarpan hafif bir pus, önlerine düşen zarif bir gölge, su birikintisinin başından ansızın havalanan yorgun kumru, boyunlarına değen hafif bir rüzgâr yüzünden birinin varlığını hissettiler. Onun Jülide olduğunu, Jülide'nin sokaktayken

bile kendi içinde yürüdüğünü, arada yüzünü görseler de gördüklerinin suretten ibaret olduğunu ve gerçekte onu kimsenin görmediğini bildiler. Ara ara tesadüfen karşılaştıkları kadının aslında bambaşka biri olduğunu, gerçeği öğrendiklerinde şaşkınlıktan öylece kalakalacaklarını hissettiler ama bunun hakikatini bir türlü öğrenemediler. Mahallelerine sürüklenmiş, nereden geldiğini bilmedikleri, efsunlu, dokunmaya ürkütükleri bir yabancı nesne gibi uzaktan uzağa bakmaya razı geldiler Jülide'ye. Hayat galesi hafızalarını derdest etti; vadesi çoktan geçip de hacze düşmüş kredi borçları, banka kartlarının ödenmesi gereken asgari limitleri, gencecik evlatları askerde ölmüş akrabaları, evlenecek kızları için fiyat baktıkları yatak odası takımları, devlet memuriyet sınavlarına üçüncü kere hazırlanan oğulları, dükkânın birikmiş vergi borçları derken mahalleli dünya telaşının içinde debelenip kendi dertlerine derman bulabilmenin peşine düşünce, Jülide'yi merak etmekten vazgeçtiler. Unutmak istedikleri ne varsa, mâni olamadıkları, inatçı ve koku saçan bir rutubet gibi duvarlarından, tavanlarından evlerine, hayatlarına sızdı.

Hayatlarının boyası parça parça dökülünce huzursuz oldular. Mecburiyetlerinin arkasına takılıp kendi yollarına düştüler.

Jülide ne kadar sessiz sedasız bir hayat sürüyorsa, İshak'ın varlığı bir o kadar belli oluyordu. İshak susup da kendi içine düşmemek için, bazı anlarda çok derinlerden bir yerden gelen o tedirgin edici sesin baş döndürücü, kıskırtıcı fısıltılarını duymamak için, olur olmaz yerlerde, münasebetsiz anlarda ortaya bir laf atıyor, başı ve sonu birbirinden kopuk konular açıyordu. İlle de bir gürültü olsun istiyordu bulunduğu ortamda. Kendi içindeki o tekinsiz sesi bastırabilmek için saçma sapan, gerekli gereksiz demeden, yerli yer-siz diye düşünmeden elinden ne geliyorsa yapıyordu. Maaile gittikleri misafirliklerde bile, bir şeyleri örtme telaşından, zaman zaman dinleyenleri rahatsız edecek kadar yüksek sesle konuşmaya başlıyordu. Tuhaf bir coşku halinde, gösterişli cerbezesiyle,

neredeşye hiç aralık vermeden, durmadan anlatıyordu. Kendisinden bir Şey gizleyen adamlara özgü beyhude ırpınıŐla, oturduğu koltukta kıvranıyordu İŐhak. MeŐum bir kandırmaca olduğunu bile bile kendini oyalıyordu. Bazen kimsenin anlam veremediği Şekilde ayağa kalkıp oturduğu yeri deėiŐtiriyordu. Yok saydıklarıyla ansızın yüz yüze gelmemek için gözlerini kapatıp rasgele dolanıyordu kk dünyasında. Kaıyordu. Ortalığa Őüphe yaymamak için, kaçtığını önce kendisinden, sonra karısından, çocuklarından, karŐılaŐtıėı herkesten bir sihirbaz marifetiyle gizliyordu. Onu tanıyanlar, bu hallerini bir huy olarak kabullenmiŐ ve zaman geçtikçe hiç yadırgamamaya başlamıştı. Yadırgamak bir yana, “İŐhak cıvıl cıvıl bir adamdır” diyor başka da bir Şey demiyorlardı. Bir tek kusuru, bazen ne dediğinin anlaŐılmamasıydı; kendini kaybettiği anlar oluyordu ve o anlarda kitap gibi konuşmaya baŐlayınca dinleyenler bir parça –bazıları epeyce– sıkılıyordu. Gaipten haber almış gibi, onlara aradıklarını asla bulamayacaklarını, kendilerini kandırıp durduklarını, bekledikleri vaktin hiç gelmeyeceğini anlatıyordu. Bu sohbetler genellikle karŐısındakinin asık bir yüzle ortamı terk etmesiyle sona eriyordu.

Son zamanlarda böyle değildi İŐhak. Suskundu. Nurten önceleri bu suskunluğu pek ciddiye almamıŐtı ama zaman geçtikçe sessizlik duvarının kalınlaŐtıėını, ötesine geçmenin gitgide zorlaŐtıėını görmüş ve içten içe merak etmeye başlamıştı. Kocasının bu garip halini eŐeleyip de daha kötüsüne sebep olmaktan çekiniyordu. DertleŐtiėi birkaç arkadaŐı, erkeklerin kırk yaŐına gelince böyle dönemlerden geçtiğini, üzerlerine gidilmemesi gerektiğini söyleyince ii rahat etti, bu sevimsiz dönemin bir an evvel bitmesi için sabırla beklemeye başladı. Aralarından biri, yaŐlandıklarını düŐünen erkeklerin kendilerini ispat için gek kadınlara meylettiklerini, geler gibi giyinmeye baŐladıklarını söylese de Nurten kocasına kondurmadığından hiç umursamamıŐtı. Marifetin kendinden menkul olduğunu hissettirircesine, “Benim kocam asla yle Şey-

ler yapmaz” demişti. “Bunlar evinde hak ettiği muameleyi görmeyen adamların yedikleri naneler.”

İshak, eski çağlardan kalmış paslı asma kilidi hiç anahtar görmemiş demir bir çemberin içinde, orada unutulmuş azılı bir mahkûm gibi sıkışıp kalmıştı ve bunu ailesine hissettirip onları da üzmemek için ne gerekirse yapıyordu. Karısının doğum gününü, söz ve nişan günlerini, evlenme yıldönümlerini cep telefonunun hatırlatma kısmına kaydediyor, bir gün öncesinde çalan alarmla birlikte ne yapacağını düşünüyordu. Çocukların doğum günlerinde eve gelirken süslü, bol çikolatalı bir pasta alıp çocukların yaşı miktarınca mumu ve pastayı cümbüş yerine dönüştüren maytapları yanına koyduruyordu. Özel günleri unutmadığını gösterip üzerine de Nurten’in sıradanlaşmış beğenilerine uygun düşen bir hediye alınca –hep aynı parfümü seçiyordu ve nedense her seferinde Nurten çok büyük bir sürprizmiş gibi şaşırıp mutlu oluyordu–, düşünceli bir baba ve eş olduğunu, karısının deyişiyle Allah nazarlardan saklasın mutlu bir aileye sahip olduklarını cümle âleme gösteriyordu. Bir şeyleri cümle âleme göstermek, karısı için neredeyse vazife gibiydi; hayatlarının önemli bir kısmı bu zarureti yerine getirmekle geçiyordu.

Nurten’e göre kocası, eşi benzerine az rastlanan, hayat dolu, düşünceli, şefkatli, cömert bir adamdı. İştten yorgun argın gelse de her daim yanına yöresine neşe kattığından çocuklar babalarının yanından ayrılmak istemiyorlardı. Kendisinin en büyük isteği aile huzuruydu, diğer kadınlar gibi, şunu isterim, bunu isterim deyip kocasının başının etini yemediğinden kıymetinin bilinmesini de arzu ediyordu.

Etrafındakilerin konuşkanlık, cıvıl cıvıl ve hayat dolu olmak sandığı şey, İshak için bir tür gizlenme biçimiydi. O kadar saklanmıştı ki zaman geçtikçe yeniden ortaya çıkabileceği yolu bulamayacak kadar kafası karışmıştı. Kaybolmuştu. İçindeki bir kapana kısılmıştı ve hiçbir yerden ışık sızılmıyordu. Daha fazla gizlenmeyi

başaramadığı için, duyanları şaşkınlığa uğratan olaylar ardı ardına geldi.

İshak'ın çırağı Bünyamin, ustasının eline tutuşturduğu buruşuk zarfı Nurten yengesine verene dek ortada olumsuz bir durum olduğunun kimse farkında değildi. Kadın zarfı açınca içinden bir banka cüzdanı ve İshak'ın bütün özenine rağmen çirkin olan el yazısıyla yazılmış notun bulunduğu küçük kâğıdı buldu.

“Değerli Nurten. Ben gidiyorum. Bankaya on bir milyar lira yatırdım. Sonra imkânım olursa tekrar yatıracağım. Sizi parasız bırakmam Allah'ın izniyle. Beni aramayın. Eğer gerekirse ben sizi ararım. Hakkını helal et. Çocuklara iyi bak. Allah'a emanet olun. İshak.”

Nurten bu kısa notu birkaç kez üst üste okudu. Önce on bir milyar liranın ne kadar olduğunun ayırdına varmaya çalıştı. Miktarın bugünün parasıyla on bir bin lira olduğunu idrak ettikten hemen sonraki birkaç saniye içinde bu parayla kaç ay geçinebileceğini düşündü. En sonunda da İshak'ın nereye gittiğini merak etti. Sonra birden, terk edilmiş olmanın o ani sarsıntısına tutuldu. Evlilik yıldönümlerine sadece yirmi iki gün kalmıştı ve İshak evi terk etmişti. Yaranın sıcaklığından, ne olduğunu ilk anda anlayamamıştı. Şimdi acıyla fark etmişti başına geleni. Bir hayvanın tuzağa düştüğünü fark ettiği, çaresizliğini anlayabildiği ilk ânı yaşar gibiydi. Kuvvetli bir ürperti yayıldı vücuduna.

Kendini son bir gayretle toparlayıp merdivenlerden inen Bünyamin'e seslendi ama çırak kaçır gibi apartmandan dışarı çıkmıştı bile. Sokağa bakan salon penceresine koştı, camı açar açmaz yüzüne çarpan sıcak havaya aldırmandan seslendi. Feryadı andıran o sesi duyunca olduğu yerde durdu Bünyamin; istemeye istemeye apartmana geri dönüp merdivenleri çıktı, kapıda kendisini bekleyen Nurten'in karşısına dikildi. Bünyamin, ustasının kaçışının bütün suçu kendisindeymiş ve hesap vermesi gerekiyormuş gibi bir çekingenlikle mümkün olduğu kadar Nurten'le yüz yüze gel-

mekten kaçınıyordu. Ama uzak durmayı başaramamıştı. Karşısındaki kadın allak bullak bir suratla, çatallanmış bir sesle, nöbet geçirir gibi konuşuyordu. Buna konuşmak değil de sorguya çekmek demek daha doğrudu.

“İshak nerede?”

“Bilmiyorum yenge.”

“Ne demek bilmiyorum oğlum? Bunu ne zaman verdi sana?” Elindeki notu çocuğun gözünün içine sokarcasına uzattı. Bünyamin kendisine doğru uzatılan, sabahtan bu yana cebinde sakladığı, en az on kere okuduğu buruşuk kâğıda, ilk kez görüyormuş gibi hayretle baktı. Olay mahallinde düşürdüğü suç aletine bakar gibiydi.

“Sabah erkenden verdi yenge. ‘Öğleden sonra git, yengene ver,’ dedi.”

“Sonra?” Kâğıdı havada tutmaya devam ediyordu. Bütün hırsını çocuktan alacak gibi bir hali vardı.

“Dükkânı kilitledi. Sonra da arabaya binip gitti. Bir şey söylemedi.”

“Nereye gideceğini söylemedi mi?” Cevabını bildiği o soruyu sorarken kafasını yana çevirmişti bile.

“Yok yenge.”

Nurten kapıyı çırağın yüzüne çarparken ne dediğini duymamıştı bile. Cep telefonundan yedi kere üst üste İshak'ı aradı ama her seferinde karşısına çıkan kadın, aradığı numaraya şu anda ulaşamadığını ağdalı bir üslupla izah etti. Durumun ciddiyetini, Nurten'in ruh halini hiçe sayan, umursamaz, mekanik, gereğinden fazla abartılı bir ses tonuyla konuşuyordu telefondaki ses. Hırsını bu kez de dinlediği kayıttan almak ister gibi tımtırlı küfürler savurdu. Dakikalar geçtikçe havası azalan bir fanusun içindeydi şimdi ve her geçen an direnci düşüyordu.

Haber o kadar kısa sürede nasıl yayıldıysa, Cin Deresi, Lale Sokak müphem bir kaçış hikâyesinin sırrını çözebilmek için delice bir merakla çalkalanıyordu.

Feriköy’de Behram Çavuş Camisi’nin önünde hacı yağı, tespih, alkolsüz esans, güllü Yasin, rüya tabirleri kitabı, Kur’an okuyan kalem, zikirmatik satan Sivashlı Hacı Mustafa’nın dediğine göre, İshak, yanında, kısa kesilmiş saçlarının bir kısmı mor boyalı, biraz acayip giyinmiş –başka türlü nasıl söylenir bilemedi ama biraz acayip diye üstüne basarak tekrarladı–, daha önce de birkaç sefer gördüğünü hatırladığı o kadınla arabaya binmiş gidiyordu. Kısa, mor saçlı, acayip giyinmiş kadın, Jülide’nin mahallede bilinen adydı. Onu anlatmak için hemen hemen bu kelimeleri kullanıyorlardı. Rengârenk, ilk bakışta birbiriyle son derece uyumsuz gibi duran ama biraz daha bakınca şaşırtıcı ölçüde birbirini tamamladığı belli olan kıyafetler giyyordu. Hacı Mustafa’nın anlattıklarının aynısını, işi gücü olmadığı için Cin Deresi’nde dolanıp duran Kuşçu Emin de yemin billah ederek tekrar etti. İshak’ın arabasını görmüş, İshak yanından geçtiği halde kafasını çevirip bakmamış, endişeli görünüyormuş, yanında da o acayip kadın varmış.

Nurten ayağında terliği, başına taktığı yarım yamalak leopar desenli başörtüsü –aslında başını örttüğü filan yoktu ama nedense kötü ve telaşlı günlerde veya saçını özenle taramaya zaman bulamadığı anlarda kapının yanındaki sehpa da duran o başörtüsünü başına geçiriveriyordu–, askılı tişörtünün üzerine giydiği, önünü iliklemediği ince penye hırkasıyla, yanına komşusu Beyhan’ı da alarak, Jülide’nin ev sahibi, nalburluk yapan Kudret’in dükkânına koştu. Kudret, Jülide’nin bu sabah evden ayrılacağını bildirdiğini, kalan eşyalarını bilahare aldıracağını, evin anahtarını teslim ettiğini ama nereye gittiğini bilmediğini söyledi.

İshak’ın Jülide’yle ne işi olabilirdi ki? Böyle düzgün, evine, çocuklarına bağlı, şefkatli, fedakâr bir aile babası, tuhaf, ne olduğu, kim olduğu belli olmayan bir kadınla neden gitsin? Bir ihtimal, İshak giderken Jülide’yi görmüş ve belki Şişli’ye, Mecidiyeköy’e, şuraya buraya, yol üstünde herhangi bir yere bırakmak için arabasına almış olabilirdi. Nurten bir ara sessizce söylenerek,

duyduklarını kendisine böyle izah etti ama mahalle sakinleri böyle bir teselliye kanmayacak kadar görmüş geçirmiş insanlardan oluşuyordu. Acımayla küçümseme arası bir bakışla mukabele ettiler bu saflıktan ve iyimserlikten öte aptallık kokan izahata.

Ortada terk edilmiş bir kadın, terk eden bir erkek ve ikisinin haricinde bir başka kadın daha varsa, o kadın bir de gençse, güzelse –komşu kadınlara sorsan güzel müzel değil, hatta Allah'ın gücüne gitmesin hilkat garibesine benziyordu– hikâye hiç şaşmaz şekilde hep aynı yere gidiyordu.

Bütün bu telaşlı koşturmanın içinde Nurten, komşuların yanından ayrılmasıyla evde yalnız kaldığı bir anda buyurgan bir ses onu çağırıyormuşçasına banyodaki aynanın karşısına geçti. Annesinin de rahatsız edecek kadar buyurgan bir sesi vardı, onu hatırladı. Çaresiz anlarında, annesiyle olan hatıraları bir karabasan gibi çöküyordu üzerine. Sinirlendiği zamanlarda “Bir şeyi yapma dediysem yapmayacaksın! Anladın mı? Ağzını açıp da neden diye sormayacaksın! Benim söylediğim üzerine tek bir kelime etmeyeceksin. Duyuyor musun?” diye kelimelerin üzerine basa basa öfkesini Nurten'in suratına doğru saçıyordu. Nurten her seferinde yüzüne tüküreceği endişesiyle yüzünü kırıştırıp gözlerini kapatıyordu. Neden bunu yapıyordu? Küçükken yüzüne tükürüyor muydu? Neden annesi gibi değil de koşulları denetleyen şedit bir gardiyan gibi konuşuyordu onunla? “Babana laf getirmeyeceksin!” diye gürlüyordu sabah ve akşam sayımlarında. “Ama babam her gece eve sarhoş geliyor; efendi efendi çalışıp da evine bakmıyor; seni, beni, kardeşimi dövdüğünde utançtan insan içine çıkamıyorduz; lisedeyken yüzümdeki şiş inmediği için öğretmenlerim bir şey sormasın diye bazı günler okula gidemiyordum; senin bileziklerini, Reşatlarını alıp kumarda yiyor ve laf gelmiyor da, ben arkadaşlarımla buluşunca mı geliyor?” diye soramıyordu annesine. Bir keresinde cesaret edip sordu aslında. Tam bu kelimelerle sormadı üstelik; annesini avuturmuş gibi, babasına karşı kollarmış

gibi sordu. Kötü şeyler oldu. Bir daha sormadı. Bir yaşa gelince düzeleceğini sandı bütün bunların. Bir yaşa geldi, düzelmedi. Kız kardeşi Bircan öyle değildi, sürekli yalan söylüyordu anne babasına. Bu kadar yalana rağmen, makbul olmayı başarabiliyordu. Evde olup bitenlerle zerre kadar ilgilenmiyordu. Babası her fırsatta Bircan'ın Nurten'den daha zeki olduğunu, okula gitmeyi hak ettiğini, kızının önemli yerlere geleceğini söyleyip duruyordu. İstedikleri olmadı. Bircan devamsızlık yüzünden okulla ilişkisi çok önceden kesildiği halde okula gidiyormuş gibi her sabah evden çıktı, babasından düzenli olarak harçlığını aldı, kendisine benzeyen arkadaşlar edindi, zengin olduğunu sandığı bir çocukla evden kaçtı, çocuğun söylediği gibi zengin filan değil, basbayağı çulsuzun biri olduğu ortaya çıkınca mecburen geri döndü, bunu da 'sizlerin kıymetini bilemedim, hasretinize dayanamayıp döndüm' yalanıyla süsledi, herkes çabucak ikna oldu, eve döndükten sonra da evin kara bahtlı güzel kızı olarak hayatına devam etti. Babası bir süre sonra hastaneye düştü. Üst üste ameliyatlar oldu. Mecbur kalınca, haftanın bir günü bile gezmek için tek başına dışarı çıkmasına izin vermedikleri Nurten'in, çalışmak için tek başına dışarı çıkmasına ses etmediler. Evde durma sırası babasına gelmişti, adama idrar torbası takmışlardı, belli etmemek için bol pantolonlar giyyordu ama yine de utancını bastırıp dışarı çıkmaya istek duymuyordu. Nurten akşamları yerli yersiz, "Altına bir şey yaptın mı?" diye her kelimenin üstüne basa basa sorup babasının yüzündeki mahcubiyeti görmekten gizli bir zevk alıyordu.

Annesinden, babasından kalma izlerle dolu yorgun yüzünü incelemeye başladı aynanın karşısında. Dikkatle bakınca hiçbir makyajla kapatmayı başaramadığı, silinmek bilmeyen hatıraları kolayca fark edebiliyordu. Uzunca zamandır görmediği bir tanıdıkla karşılaşmış gibi kendisini inceliyordu.

Yüzünü daha iyi görebilmek için aynanın üzerinden dışarı kıvrılan küçük lambayı açmak istedi. Düğmeyi birkaç kez kapatıp açtı, lamba

Kurtuluş'un Cin Deresi Mahallesi'nde oturanlar
o sabah çok mühim bir olaya uyandılar;
iki çocuk babası sıhhi tesisatçı İshak
bilinen hiçbir sebep yokken
birdenbire ortadan kaybolmuştu.
Önce, neden gittiğine kimse bir anlam veremedi
ardından İshak'ın yalnız başına olmadığı anlaşıldı.
Bu, pek çok şeyi açıklasa da,
kişinin kim olduğu ortaya çıkınca
daha büyük bir merak sardı mahalleyi:
İshak üst katlarında oturan genç ressam
Jülide ile kaçıp gitmişti.

Sonrası...
Sonrası düşerken el ele
tutuşanların masalı.

